
Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

2017/2006(INI)

24.11.2017

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: regionaalarengukomisjon

ELi piirkondade ja linnade rolli kohta ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul vastu võetud Pariisi kliimakokkuleppe täitmisel
(2017/2006(INI))

Arvamuse koostaja: Gilles Pargneaux

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval regionaalarengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et piirkonnad ja linnad on juba näidanud üles pühendumust kliimamuutustega võitlemisele, olles peamised panustajad Lima-Pariisi tegevuskava ja valitsusväliste osalejate kliimateemalise platvormi (NAZCA) algatustesse; väljendab heameelt selliste algatuste üle nagu linnapeade kliima- ja energiapakt, sealhulgas kliimamuutustega kohanemise algatuse (algatus Mayors Adapt), vastastikuse mõistmise memorandumi Under 2 Degrees ja algatuse RegionsAdapt üle; julgustab rohkem ELi linnu ühinema nende algatustega ja võtma endale kohustuseks võtta kaugeleulatuvaid kliimameetmeid; usub, et riikide ja riigi tasandist madalama tasandi valitsused ning valitsustevahelised organisatsioonid peaksid sellistesse algatustesse panustamist tunnustama ja ergutama;
2. märgib, et enamiku kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmete ja enamiku ELi asjaomaste õigusaktide rakendamine on kohalike ametiasutuste ülesanne; rõhutab, et Pariisi kokkuleppe rakendamiseks tuleb võtta meetmeid linnaplaneerimise, liikuvuse, ühistranspordi ja taristu, hoonete energiatõhususe, teadlikkuse suurendamise kampaaniate, arukate linnade, nutivõrkude ja piirkondlike toetuste vallas;
3. märgib, et tänapäeval elab enamik eurooplasi linnades; märgib lisaks, et valikud, mille on teinud linna eest vastutavad isikud linna taristu suhtes, mõjutavad linna suutlikkust tulla toime kliimamuutustega, sest sagedasemad vihmad, üleujutused ja kuumalained on tõenäoliselt ühed probleemid, millega Euroopa linnad kliimamuutuste tõttu silmitsi seisavad;
4. rõhutab asjaolu, et 2020. aastaks on linnade, ettevõtjate ja teiste valitsusväliste osalejate kliimamuutuste leevendamise potentsiaal 2,5–4 miljardit tonni CO₂¹, mis on rohkem kui India tekitab aasta jooksul ja võrdub suurusjärgu poolest 4–6 miljardi tonni CO₂-ga, mille võrra vähendatakse ÜRO prognoosi kohaselt heidet Pariisis vastu võetud kavandatavate riiklikult kindlaksmääratud panustega 2030. aastaks, st kümme aastat hiljem;
5. rõhutab, et piirkonnad ja linnad täidavad otsustavat osa kliimamuutustega võitlemisel, et juba ainuüksi neil on võimalik vähendada ülemaailmset heidet 5 % täitmaks Pariisi kokkulepet ja et koostöös teiste valitsustasandite ja erasektoriga on neil võimalik vähendada ülemaailmset heidet 46 %²;
6. tuletab meelde, et transpordisektor tekitab tervisele ohtlike kasvuhoonegaaside ja õhusaasteainete heidet, mille kontsentratsiooni linna õhus reguleeritakse direktiiviga (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist³;

¹ Ühenduse Global Gender and Climate Alliance (GGCA) aruanne, detsember 2015.

² Äriühingu Arup uuring „Deadline 2020. How cities will get the job done“, <http://www.c40.org/researches/deadline-2020>

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

7. tuletab meelde, et Pariisi kokkuleppe artikli 7 lõikes 2 tunnistatakse, et „kliimamuutuste mõjudega kohanemine on ülemaailmne väljakutse, millega seisavad silmitsi kõik ja millel on nii kohalik, riiklik, regionaalne kui ka rahvusvaheline mõõde“;
8. tunnistab, et kohalike ametiasutuste tegevus on otsustava tähtsusega, et valitsused saaksid täita oma kohustusi ülemaailmsete kliimameetmete raames;
9. rõhutab, et valitsusvälised osalejad on muutumas Pariisi kohtumise järgse kliimapoliitika ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessi keskseks teguriks; rõhutab, et nad võivad anda väärtusliku panuse hõlbustavasse dialoogi ja ülemaailmse kokkuvõtte tegemisse ning tõhustada läbivaatamisprotsessi Pariisi kokkuleppe raames;
10. nõuab nii üksikmeetmete kui ka kooskõlastatud meetmete edendamist ELi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et kohaneda kliimamuutuste mõjuga;
11. rõhutab, et linnad suunavad linnapoliitika kujundamist, sest saavad siduda algatused riiklike tegevuskavadega ja keskenduda suurima mõjuga algatustele; nõuab kohalike omavalitsuste suuremat kaasamist ELi otsustusprotsessi;
12. märgib, et linnapead vastutavad otseselt oma valijaskonna ees oma otsuste eest ning saavad võtta tõhusamalt ja kiiremini meetmeid, mille tulemused on sageli vahetud ja suure mõjuga;
13. nõuab uut valitsemisviisi, mis aitaks tagada kliimameetmete rahastamise, ning linnade ja piirkondade ja nende esindusorganite, näiteks ELi tasandil Regioonide Komitee paremat lõimimist ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessi, et seada sisse püsiv ja vahetu dialoog eri tasandite vahel, alustades kohalikust ja piirkondlikust tasandist; märgib, et pärast seda, kui USA andis teada Pariisi kokkuleppest taganemisest, kinnitasid paljud USA osariigid ja linnad oma kohustust järgida USA riiklikult kindlaksmääratud panust ja vähendada 2025. aastaks USA heitkoguseid 26–28 % võrreldes 2005. aasta tasemega, ning märgib ka seda, et arvestades konkreetset konteksti, peaksid kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused osalema ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni protsessis, et nende seisukohad oleksid selles esindatud ja hõlbustada kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemisega seotud kohalike parimate tavade levitamist;
14. rõhutab, et Pariisi kokkuleppes tuleb selgemalt viidata kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rollile tagamaks pikaajalise vastuse kliimamuutustele; rõhutab, et ELil tuleb teha linnade ja piirkondadega kohapeal tööd, et ELi linnad ja piirkonnad oleksid paremini ühendatud ja kestlikumad, luua energiatõhusaid omavalitsusi ja muuta linnade transpordivõrgud arukamaks;
15. juhib tähelepanu asjaolule, et 2030. aastaks elab peaaegu 60 % maailma rahvastikust linnapiirkondades; märgib, et kestliku arengu 11. eesmärgiga (muuta linnad ja asulad kaasavaks, turvaliseks, vastupidavaks ja säästvaks) tahetakse suurendada 2020. aastaks märgatavalt nende linnade ja asulate arvu, kes võtavad vastu ja rakendavad lõimitud meetmeid ja kavasid, mis on suunatud kaasamisele, ressursitõhususele, kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele ning katastroofidele vastupanuvõime suurendamisele, ning arendada ja rakendada kõigil tasanditel terviklikku katastroofiohu juhtimist kooskõlas Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga 2015–2030;

märgib, et ÜRO 2014. aasta maailma linnastumise väljavaadete kohaselt elas 2014. aastal 54 % maailma rahvastikust linnades, samas kui 1950. aastal oli see näitaja 30 %; märgib, et prognooside kohaselt suureneb see arv 2050. aastal 66 %-ni;

16. nõuab, et uues ülemaailmses struktuuris oleksid kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused ametlikult kaasatud selge kliimameetmete tegevuskava väljatöötamise ja rakendamise Pariisi kokkuleppe elluviimiseks; rõhutab, et selle struktuuri abil tuleb jälgida siduvaid eesmärke ja hindamismehhanismide kaudu edu saavutamist ning tagada kohandatud rahastamisvahendid, et kohustustest saaksid käegakatsutavad tulemused;
17. nõuab avaliku sektori asutuste vahelise kooskõlastamise edendamist ja tagamist ning üldsuse ja sotsiaalsete ja majanduslike sidusrühmade osalemise soodustamist;
18. nõuab kliimamuutustega kohanemise tegevuskava, mille abil jälgitakse piirkondlikke ja kohalikke kliimameetmeid ning mis hõlmab uusimaid andmeid ELis võetud kohanemismeetmete kohta, sh ELi riiklikult kindlaksmääratud panuste aruandluse jaoks;
19. väljendab muret selle pärast, et äärmuslike ilmastikunähtuste, näiteks kuumalainete, suurte tormide, üleujutuste ja põua suurenemine on otseselt tingitud inimtegevusest põhjustatud kliimamuutustest ning et need avaldavad jätkuvalt negatiivset mõju paljudele Euroopa piirkondadele ja sagenevad, mis muudab inimesed ning looduse ja ökosüsteemid, kus nad elavad, haavatavamaks, kui ei võeta konkreetseid meetmeid ega taastata veeringlust; rõhutab vajadust suurendada investeeringuid rohelisse taristusse, mis aitab linnadel hoida madalamat temperatuuri ja tagada äärmuslike ilmastikunähtuste korral kaitse ja abi; märgib, et linnad ja piirkonnad on omavahel seotud ning sõltuvad teistest linnadest ja piirkondadest, kes osutavad neile olulisi teenuseid seoses toidu, vee ja energiaga ning tagavad taristu nende kohaletoiimamiseks; rõhutab, et kliimamuutustega kohanemise tõhus kavandamine ja arendamine eeldab usaldusväärset teavet linna ähvardavate tulevaste kliimaohutude kohta ja nendega seotud füüsilise ja majandusliku haavatavuse kohta; tuletab meelde, et endiselt on linna, millel puudub linnapõhine kliimaohutudega seotud teave, mida kasutada planeerimis- ja arendamisotsuste tegemisel kohalikul tasandil, ja et see eeldab ühist ja terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab valitsustasandite ja sektoriteülest dialoogi ja partnerlusi; nõuab lõimitud ELi toetust, mille abil parandada liikmesriikidevahelist solidaarsust ja parimate tavade vahetamist ning tagada, et kliimamuutustest enim mõjutatud piirkondades on võimalik võtta kohanemiseks vajalikke meetmeid;
20. nõuab tungivalt, et piirkonnad ja linnad kehtestaksid konkreetsed kohanemiskavad, mille abil tagada, et nad on kliimamuutuste suhtes vähem haavatavad;
21. rõhutab vajadust suurendada investeeringuid rohelisse taristusse, mis aitab linnadel alandada temperatuuri ja tagada äärmuslike ilmastikunähtuste korral kaitse ja abi;
22. märgib, et eelkõige puittaimestiku suurendamine linnades, valides sealjuures hoolikalt asjaomasele piirkonnale sobivaid liike, vähendab tuntavaid soojusvooge ja õhutemperatuure, parandades tõhusalt linnade mikrokliimat ja tagades inimestele mugava temperatuuri; usub, et sellel kaalutlusel peaksid põhinema ka ELi linnade maakasutuse planeerimine ja projektid;

23. rõhutab, et piirkondadel tuleb rakendada ja korrapäraselt ajakohastada piirkondlikke kavasad, mille meetmed aitavad hõlbustada piisavat kliimamuutustega kohanemist ja võidelda kliimamuutuste mõjuga, ning et kõigil piirkondadel tuleb teha koostööd kliimamuutuste mõjuga kohanemise kavade koostamisel ning rannikualade majandamise ja veevarude lõimitud kavade väljatöötamisel;
24. tuletab meelde, et kliimamuutustega kohanemist käsitlevas ELi strateegias (COM(2013)0216) on kindlaks määratud kolm põhieesmärki ja seonduvat meetet: 1) edendada liikmesriikide tegevust, 2) julgustada liikmesriike võtma vastu ulatuslikke kohanemisstrateegiaid ja 3) luua rahastamisvahend LIFE, et toetada suutlikkuse tõstmist ja tõhustada Euroopa kohanemismeetmeid (2013–2020);
25. tuletab meelde, et Pariisi kokkuleppes tulenevate kohustuste täitmiseks tuleb küll vähendada heitkoguseid, kuid ühtlasi tuleb suurendada ka mulla CO₂ sidumise võimet, nii et saajandi teisel poolel on võimalik saavutada CO₂ netosidumine atmosfäärist;
26. nõuab linnade praeguste ja uute metsade suuremat kaitsmist ELi piirkondades, arvestades nende tähtsust kohalike elanike vaba aja veetmises ning mõnes piirkonnas ka joogiveevarude tagamises ja kaitsmises; usub, et omavalitsused peaksid andma igakülgset abi, mis on vajalik nende ökosüsteemide ja nende teenuste säilitamiseks, ja hoiduma neid kahjustavast tegevusest;
27. märgib, et ühiskonna ja inimeste elamispiirkondade vastupanuvõime suurendamine kliimamuutuste vältimatu mõjuga toimetulekuks eeldab paljusid meetmeid, sh vee tõhusamat ja ratsionaalsemat kasutust (veega seotud kohanemismeetmed tuleks seada esikohale, nagu ka leevendusmeetmed, mida juba CO₂ suhtes võetakse) ning rannikualade meetmeid, keskkonnahoidlikul linnaplaneerimisel põhinevate strateegiate arendamist, keskendudes eelkõige kaitsele üleujutuste eest, oskusteabe ja ressursside kasutamist põllumajanduskultuuride kohandamiseks ja metsa majandamiseks, et lahendada põua ja tulekahjudega seotud probleeme, ning ökosüsteemide ühenduvuse suurendamist, et soodustada liikide rännet;
28. tunnistab, et vaja on kohanemismeetmeid, mis aitaksid saavutada planeerimise ja haldamise kooskõlastatuse ja sidususe kõigil tasanditel, ja et oluline on tagada riiklike kohanemisstrateegiate ja kohalike riskijuhtimiskavade ühine käsitus ja täielik sidusus;
29. juhib tähelepanu asjaolule, et inimeste haavatavuse kliimamuutuste mõju ja eelkõige äärmuslike nähtuste suhtes määrab suurel määral nende juurdepääs põhiresurssidele, nagu energia ja vesi; palub avaliku sektori asutustel seda silmas pidades tagada juurdepääs nendele kahele põhiresurssile;
30. märgib, et vaid viisteist liikmesriiki on vastu võtnud tegevuskava ja kohanemisstrateegia ning kohapeal on võetud vaid mõningaid konkreetseid meetmeid; rõhutab, et kõiki kohanemisstrateegiaid ja tegevuskavasid, mis käsitlevad ohuennetust ning üleujutuste ja veevarude haldamist, tuleb jälgida ja hinnata;
31. tunnistab, et ressursside tõhus kasutamine on leevendamise ja kohanemise jaoks otsustava tähtsusega, et teha kindlaks ühised prioriteedid; nõuab lõimitud kohalikke strateegiaid, millega tagada ressursside tõhusam kasutamine ning parandada enim mõjutatud piirkondade vastupanuvõimet ja kohanemist kliimamuutuste mõjuga;

32. on seisukohal, et kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused peaksid võtma kohalikul tasandil lõimitud ja pikaajalisi meetmeid kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks;
33. on seisukohal, et kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused peaksid saama selgelt määrata kindlaks oma leevendamise- ja kohanemiskohustused, nagu riigid tegid riiklikult kindlaksmääratud panuste abil, et anda selliste algatuste kaudu nagu ülemaailmne linnapeade kliima- ja energiapakt oma kindel ja läbipaistev panus, alustades usaldusväärsetest seire, aruandluse ja kontrollimise protsessidest; nõuab, et loodaks kohalikul kindlaksmääratud panuste süsteem, mille rakendamine oleks otseselt seotud riiklikult kindlaksmääratud panustega ning täiendaks neid; on seisukohal, et sellised panused, olenemata sellest, kas need on riikliku, piirkondliku või kohaliku tasandi omad, peaksid põhinema võimaluse korral ühistel meetoditel, korral ja juhenditel, et tagada tegevuse läbipaistvus ja toetamine;
34. tuletab meelde, et ELi 2014.–2020. aasta eelarvest vähemalt 20 % (ligikaudu 212 miljardit eurot) tuleks kasutada kliimameetmete rahastamiseks; märgib, et Euroopa Kontrollikoja eriaruandes nr 31/2016 leitakse, et on tõsine oht, et 20 % eesmärki ei saavutata, kui kliimamuutustega võitlemiseks ei tehta suuremaid jõupingutusi, tunnistades samal ajal, et eesmärgi seadmine on toonud kaasa kliimameetmete suurema ja paremini suunatud rahastamise mõningate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide, nimelt Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi raames, kuid teistes valdkondades, nagu Euroopa Sotsiaalfond, põllumajandus, maaelu areng ja kalandus, on tegevus jätkunud tavapärasel viisil (st ei ole toimunud olulist nihet kliimameetmete suunas);
35. väljendab heameelt valdkondlike eesmärkide TO4, TO5 ja TO6 lisamise üle ühtekuuluvusvahendite eraldamise kriteeriumide hulka; tuletab meelde, et Euroopa Kontrollikoja aruande kohaselt võib kohustus tagada, et vähemalt 20 % mitmeaastase finantsraamistiku vahenditest kasutatakse ajavahemikul 2014–2020 kliimameetmete rahastamiseks, jääda täitmata, kui ei võeta täiendavaid meetmeid;
36. rõhutab, et puudub süsteem, mille raames antakse aru, kui suure osa struktuurifondidest ja Ühtekuuluvusfondist eraldatud vahenditest kasutasid kohalikud ametiasutused leevendus- ja kohanemismeetmete rahastamiseks;
37. palub komisjonil kehtestada liikmesriikidele kohustuse näidata, kui suur protsent ELi vahenditest kasutati kohalikul tasandil kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ja kliimamuutustega füüsilise kohanemise tagamiseks;
38. palub komisjonil, Euroopa Investeerimispangal ja liikmesriikidel suurendada piirkondade ja linnade haldussuutlikkust, et võimaldada neil täielikult ära kasutada ELi tasandil pakutavaid avaliku ja erasektori rahastamisvõimalusi; rõhutab, et finantsabi andmist tuleb parandada, et aidata kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel rakendada sidusaid kliimameetmeid; usub, et rahastamisvahendid, näiteks ülemaailmsed kliimafondid peaksid kohalikele ametiasutustele olema vahetult juurdepääsetavad;
39. on teadlik nende omavalitsuste ja piirkondade probleemidest, kes sõltuvad majanduslikus mõttes seni täielikult tavapäraste energiaallikate, näiteks söe kaevandamisest, ja nõuab ELi rahastamisprogramme, mis toetavad nende struktuuri

ümberkujundamist;

40. palub kohalikel ja piirkondlikel ametiasutustel teha kõik endast olenev, et luua riiklikke fonde, mida saab kasutada näiteks taastuvate energiaallikate arendamiseks, võrkude detsentraliseerimiseks ja tarbija toodetud elektri kasutamise ergutamiseks;
41. nõuab tungivalt, et avaliku sektori asutused registreeriks tegevuse, mis suurendab haavatavust ja kasvuhoonegaaside heidet, ning tagaksid maksusoodustused tegevusele, mis edendab kliimamuutustega kohanemist ja heite vähendamist;
42. rõhutab, et kliimameetmete edendamiseks tuleb soodustada energiaalast üleminekut ja kohalikke investeeringuid kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmetesse, ühtlustades eeskirju, vähendades bürokraatiat, võimaldades uuenduslikke lahendusi ning ergutades partnerlusi kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonnaga; nõuab riiklike algatusi, et suurendada üldsuse teadlikkust kliimamuutuste mõju kohta;
43. rõhutab, kui oluline on harimine kliimakaitse vallas, ja nõuab piisavate meetmete võtmist omavalitsuste ja koolide huvides, et tagada vajalik asjatundlikkus;
44. väljendab heameelt linnade selliste algatuste üle nagu arukad linnad ja nutivõrgud, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja suurendada ressursitõhusust kliimamuutustega võitlemise, keskkonناسäästliku majanduskasvu saavutamise ja ühistranspordisüsteemidega seotud valdkondade edendamise kaudu; rõhutab, et piirkonnad peavad parandama roheline linna korraldust, pidades silmas keskkonناسäästlikku majanduskasvu linnades ja riigi tasandil, kuna linnad on peamised kasvuhoonegaaside heite põhjustajad ja sellised lahendused nagu nutivõrgud pakuvad võimalust tarnida energiat kodudele ja hoonetele tõhusamalt, parandades sealjuures energiatõhusust ja -tarbimist;
45. palub pädevatel asutustel suunata põllumajandus- ja metsandustööstust tegevuse suunas, mis aitab vähendada otsesest ja kaudset kasvuhoonegaaside heidet, ning koostada kavad, mis võimaldavad järk-järgult suurendada mulla sidumisvõimet;
46. väljendab heameelt võimaliku juhusliku kasumi üle, mida teenivad vähese CO₂-heitega taristu kasutuselevõtul juhtrolli täitvad linnad ja milleks on muu hulgas väiksemad elektri- ja hoolduskulud ning väiksemad kulud rahvatervisele, mis paraneb tänu saasteainete vähendamisele;
47. tuletab meelde, et väiksemad taastuvenergia projektid, näiteks taastuvenergiakogukonnad ja omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbijate projektid, võivad aidata saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärke;
48. rõhutab, kui oluline on, et linnad täidaksid kliimamuutuste vastu võitlemisel juhtrolli, edendades ühistranspordi, sealhulgas raudteetranspordi kasutamist; märgib, et liiklusummikud on peamine CO₂-heite allikas; rõhutab, et ELil tuleb teha linnade ja piirkondadega kohapeal tööd, et ELi piirkonnad ja linnad oleksid energiatõhusamad ja paremini ühendatud, mis võimaldab muuta linnade transpordivõrgud kliimamuutustele vastupanuvõimelisema maailma nimel arukamaks;
49. tuletab meelde, et transport ei tekita mitte ainult heidet, mis avaldab tervisele suurt

mõju, vaid ka kasvuhoonegaaside heidet; on seisukohal, et piirkondadel ja linnadel on väga head võimalused transpordist tuleneva kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks, võttes seda transpordi planeerimisel suuremal määral arvesse; rõhutab, et rahastada tuleb algatusi, mis soodustavad kohalikku ja piirkondlikku vähese CO₂-heitega liikuvust;

50. julgustab kohalikke ametiasutusi rakendama transpordi ja logistika valdkonna kavasid, et edendada elektripõhist avaliku ja erasektori transporti, kehtestades alad, kus võib kasutada vaid jalgrattaid ja elektrisõidukeid, ning tagades piisava arvu kergesti ligipääsetavaid laadimispunkte;
51. nõuab transpordisektori tähtsust tunnustades mitme näidispiirkonna määramist, et uurida linna- ja maapiirkondade vahelisi arukaid ja omavahel ühendatud transpordisüsteeme;
52. palub komisjonil tagada, et programmis „Horisont 2020“ pöörataks suuremat tähelepanu ja eraldataks rohkem vahendeid ringmajanduse ja säästvate linnade valdkonna innovatsiooni- ja teadusprojektidele;
53. kordab, et piirkonnad peavad rakendama hoonete energiatõhusust käsitlevat direktiivi 2010/31/EL¹ ja energiatõhusust käsitlevat direktiivi 2012/27/EL²;
54. palub kohalikel ametiasutustel korraldada teavituskampaaniaid, sealhulgas koostöös tootlustusettevõtete esindajatega, et suurendada teadlikkust toidu CO₂-jalajäljest, õpetada inimestele tervislikku toitumist ja innustada neid sööma toitu, mille mõju kliimale on väike;
55. rõhutab, et kohapeal toodetud hooajaline toit aitab vähendada transpordist tulenevat kasvuhoonegaaside heidet ja seega ka toidu üldist CO₂-jalajälge; palub komisjonil suurendada kohalikku ja piirkondlikku säästvat toidutööstust;
56. nõuab ELi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vaheliste partnerluste edendamist, et tugevdada menetlusi, mis kiirendavad kohalike kliimameetmete võtmist ringmajanduse raames, ning seeläbi vähendada jäätmeid, juhtida kliimamuutusi ja kasutada ressursse tõhusamalt;
57. rõhutab, et ringmajandus pakub väga häid võimalusi linnade säästvuse parandamiseks, ja palub komisjonil lisada linnad ringmajanduse strateegiasse;
58. palub pädevatel asutustel tegeleda jäätmete probleemiga, et ringmajandus hakkaks vilja kandma ja edendada selliste jäätmete puhul, mida ei ole võimalik korduvalt kasutada või ringlusse võtta, muid kõrvaldamise viise kui põletamine;
59. palub komisjonil otsida viise piirkondliku ja kohaliku tasandi osalejate vahelise rahvusvahelise koostöö edendamiseks, et vahetada Pariisi kokkuleppe eesmärkide

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust, muudetakse direktiive 2009/125/EÜ ja 2010/30/EL ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2004/8/EÜ ja 2006/32/EÜ (ELT L 315, 14.11.2012, lk 1).

saavutamiseks häid tavasid ja saadud õppetunde;

60. palub riikide valitsustel aidata linnadel ja piirkondadel täita rahvusvahelisi kohustusi toetada kliima- ja energiaalgatusi kohalikul ja piirkondlikul tasandil;
61. palub linnadel ja piirkondadel võtta juhtroll energiatõhususe ja taastuvenergia tootmise edendamisel, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja õhusaastet; märgib, et piirkonnad ja linnad võivad täita tähtsat osa ühiskonna CO₂-heite vähendamisel ja et nende kaasamine taastuvatel energiaallikatel põhineva energiasüsteemi loomisse peaks olema ELi ja liikmesriikide prioriteet;
62. väljendab heameelt valitsustevahelise kliimamuutuste rühma otsuse üle koostada eriaruanne linnade ja kliima kohta 2023. aastal, kuna see kohustus ajendab uurima põhjalikumalt linnade tähtsust kliimamuutuste vastu võitlemisel; palub komisjonil osaleda aktiivselt aruande koostamises ja edendada mitmetasandilist territoriaalset käsitlust kliimameetmete suhtes; usub, et linnad peaksid aitama kaasa 2018. aasta ülemaailmse kliimaaruande koostamisele; usub, et linnad ja piirkonnad võivad mõjutada Pariisi kokkuleppe järgse poliitika kujundamist, rakendades strateegilist käsitlust, et võidelda globaalse soojenemise vastu ning toetada leevendamise- ja kohanemismeetmeid linnades – kus elab üle poole maailma rahvastikust;
63. tunnistab linnade erilist vastutust kliimamuutustega võitlemisel, sest nad põhjustavad 70 % ülemaailmsest CO₂-heitest; usub, et 2015. aastal Pariisi raekojas vastu võetud deklaratsiooniga võetud kohustusi saab täita ainult siis, kui kogu ELi linnad osalevad ülemaailmses linnapeade kliima- ja energiapaktis ja võtavad vastu asjaomased tegevuskavad; palub komisjonil aidata tagada vajaduse korral algatuse Compact of Mayors ja linnapeade pakti edukas lõimimine, mis sai alguse 22. juunil 2016;
64. märgib, et ÜRO kliimamuutuste 22. konverentsil Marrakechis töötasid kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused välja Marrakechi tegevuskava, milles rõhutatakse, et kohalikud ametiasutused tuleks kaasata protsessi vahetumalt ning neid tuleks ametlikult tunnustada kliimamuutuste ametlikus arutelus osalejatena, mitte käsitleda neid samal tasemel teiste valitsusväliste osalejatega, nagu vabaühendused ja erasektor;
65. rõhutab, et avaliku sektori asutused peaksid olema energiatarbijana eeskujuks, ja nõuab struktuurifondide suunamist või suurendamist, et edendada üldkasutatavates hoonetes energiatõhusust ja omavalitsustes energiasõltumatust taastuvate energiaallikate kaudu;
66. nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid edendaksid kohalikul tasandil energiasõltumatuse katseprojekte ja -mudeleid, mis põhinevad jaotusvõrkudel, millest saadud tulu kasutatakse selleks, et rahastada uusi, keskkonnamõju vähendavaid rajatisi;
67. palub komisjonil edendada kooskõlastamist ning teabe ja parimate tavade vahetamist liikmesriikide, piirkondade, kohalike kogukondade ja linnade vahel;
68. on hämmeldunud Euroopa Kontrollikoja 2016. aasta hinnangust, mille kohaselt ei saavutata ELi eesmärki kasutada 20 % selle praeguse programmiperioodi eelarvest kliimameetmete rahastamiseks; tunnistab mitmesuguseid raskusi selliste ELi projektide mõõtmisel ja hindamisel, millega püütakse leevendada kliimamuutusi ja nende mõju; nõuab, et komisjon hoiaks Euroopa Parlamenti kursis edusammudega selles olulises

valdkonnas;

69. rõhutab, kui tähtsad on detsentraliseeritud ja koostööl põhinevad kodanike energiaprojektid, ja nõuab nende toetamist struktuurifondide raames ning halduskoormuse vähendamise kaudu riigi ja piirkondlikul tasandil;
70. rõhutab, kui olulised on alt ülespoole käsitlused, et tagada sidusrühmade toetus kliimamuutuste leevendamisele; tunnustab võimalusi, mida pakuvad ühissätete määrusega¹ loodud vahendid, näiteks integreeritud territoriaalsed investeringud ja kogukonna juhitud kohalik areng, et aidata saavutada ELi eesmärgid selles valdkonnas; palub komisjonil teha tööd riigi ja kohaliku tasandi sidusrühmadega, tagamaks, et nad kasutavad nõuetekohaselt ära kõiki neile kättesaadavaid vahendeid;
71. kordab oma lubadust saavutada linnapeade kliima- ja energiapakti edukas rakendamine kogu maailmas; märgib, kui tähtis on kehtestada täielikult mõõdetavaid eesmärke; märgib lisaks, et paljud esitatud tegevuskavad sisaldavad kohustusi kuni 2020. aastani ja et asjaomastel linnadel on seega vaja teha täiendavat tööd kuni 2030. aastani;
72. väljendab heameelt vabatahtlike meetmete üle (nn valgusfoori märgistus), millega tagatakse toiduainete ja muude toodete kliimamõju ja CO₂-jalajälje nähtavus, ning nõuab kogu ELi hõlmavaid ühtseid näitajaid, et võimaldada vabatahtlikku, kuid võrreldavat märgistamist, eriti piirkondlikus kaubanduses.

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	21.11.2017
Lõpphääletuse tulemus	+: 59 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Catherine Bearder, Ivo Belet, Simona Bonafè, Lynn Boylan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Miriam Dalli, Seb Dance, Angélique Delahaye, Mark Demesmaeker, Bas Eickhout, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Anneli Jäätteenmäki, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Josu Juaristi Abaunz, Kateřina Konečná, Urszula Krupa, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Joëlle Mélin, Susanne Melior, Rory Palmer, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Ivica Tolić, Nils Torvalds, Adina-Ioana Vălean, Damiano Zoffoli
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Eleonora Evi, Martin Häusling, Rupert Matthews, Stanislav Polčák, Christel Schaldemose, Bart Staes, Dubravka Šuica, Carlos Zorrinho
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Maria Noichl

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

59	+
ALDE	Catherine Bearder, Gerben-Jan Gerbrandy, Anneli Jäätteenmäki, Valentinas Mazuronis, Frédérique Ries, Nils Torvalds
ECR	Mark Demesmaeker, Jørn Dohrmann, Arne Gericke, Julie Girling, Urszula Krupa, Rupert Matthews, Boleslaw G. Piecha
EFDD	Eleonora Evi, Piernicola Pedicini
GUE/NGL	Lynn Boylan, Josu Juaristi Abaunz, Kateřina Konečná
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Alberto Cirio, Birgit Collin-Langen, Angélique Delahaye, Herbert Dorfmann, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Stanislav Polčák, Annie Schreijer-Pierik, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean
S&D	Simona Bonafè, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Seb Dance, Susanne Melior, Maria Noichl, Rory Palmer, Gilles Pargneaux, Pavel Poc, Christel Schaldemose, Daciana Octavia Sârbu, Damiano Zoffoli, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Martin Häusling, Benedek Jávor, Davor Škrlec, Bart Staes

0	-

2	0
ENF	Jean-François Jalkh, Joëlle Mélin

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu